

МОНГОЛ УЛСЫН
ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЙДЫН
ТУШААЛ

2021 оны 09 сарын 09 өдөр

Дугаар 10/539

Улаанбаатар хот

“Эрүүл чийрэг эр хүн” арга хэмжээний
төлөвлөгөө батлах тухай

Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсэг, Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1.6 дахь заалт, Засгийн газрын 2020 оны 203 дугаар тогтоолоор батлагдсан Монгол Улсын Засгийн газрын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөний 2.1.1.7 дах заалтыг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1. “Эрүүл чийрэг эр хүн” арга хэмжээг 2021-2024 онд хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөг нэгдүгээр, “Эрүүл чийрэг эр хүн” арга хэмжээний шалгуур үзүүлэлтийг хоёрдугаар хавсралтаар тус тус баталсугай.

2. Төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэхэд мэргэжил арга зүйн удирдлагаар ханган ажиллахыг Нийтийн эрүүл мэндийн тусламжийн бодлого, хэрэгжилтийг зохицуулах газар (Л.Энхсайхан), Улсын Нэгдүгээр Төв Эмнэлгийн Урологи-Андрологийн төвийн дарга (Д.Баян-Өндөр), Нийгмийн эрүүл мэндийн үндэсний төв (Д.Нарантуяа)-д тус тус даалгасугай.

3. Тайланг жил бүрийн 01 дүгээр сарын 15-ны дотор тус яамны Нийтийн эрүүл мэндийн тусламжийн бодлого, хэрэгжилтийг зохицуулах газар (Л.Энхсайхан)-т ирүүлэхийг Нийгмийн эрүүл мэндийн үндэсний төв (Д.Нарантуяа)-д үүрэг болгосугай.

4. Төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай санхүүжилтийг жил бүр төсөвт тусган ажиллахыг Эрүүл мэндийн салбарын эдийн засгийн бодлого, хэрэгжилтийн газарт даалгасугай.

5. Тушаалын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний газар (С.Төгсдэлгэр)-т даалгасугай.

САЙД

С.ЭНХБОЛД

141212504

Эрүүл мэндийн сайдын 2021 оны 09 сарын 09 өдрийн тушаалаар тушаалын нэгдүгээр хавсралт

“ЭРҮҮЛ ЧИЙРЭГ ЭР ХҮН” АРГА ХЭМЖЭЭГ 2021-2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

ЗОРИЛГО:

Эрэгтэйчүүдийн эрүүл мэндийг дэмжих, тэдэнд хүрэх тусламж, үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг сайжруулан, дундаж наслалтыг нэмэгдүүлэх орчин нөхцөлийг бүрдүүлнэ

ЗОРИЛТ:

1. Эрэгтэйчүүдийн эрүүл мэндийн чиглэлээр хэрэгжиж буй бодлого, эрхзүйн орчинг боловсронгуй болгох
2. Бүх шатны бодлого боловсруулагчид, эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэгчид, байгууллага хамт олон, гэр бүл болон эрэгтэйчүүдэд эрүүл мэндийн боловсрол олгох, эрүүл мэндийг дэмжих үйл ажиллагааг эрчимжүүлэх замаар эрэгтэйчүүдийн эрүүл мэндийн эрсдэлт зан үйлийг өөрчлөх
3. Эрэгтэйчүүдэд эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг сайжруулах
4. Эрэгтэйчүүдийн эрүүл мэнд, өвчлөл, нас баралтанд нөлөөлж буй хүчин зүйлсийг судлан суурь үзүүлэлтүүдийг тодорхойлон, бодлогын нотолгоо бий болгох

№	Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа	2021 он		2022 он		2023 он		2024 он		Хариуцах байгууллага	Хамтрах Байгууллага	Төсөв (сая)
		Хүрэх үр дүн	Хүрэх үр дүн	Хүрэх үр дүн	Хүрэх үр дүн	Хүрэх үр дүн	Хүрэх үр дүн					

ЗОРИЛТ 1.

Эрэгтэйчүүдийн эрүүл мэндийн чиглэлээр хэрэгжиж буй бодлого, эрхзүйн орчинг боловсронгуй болгох

1.1	Эрүүл мэндийн салбарын жөндөрийн салбар зөвлөлийг байгуулж, үйл ажиллагааг тогтмолжуулах	Салбар зөвлөлийг байгуулсан байна.	Салбар зөвлөлийн хурлыг жилд 2-оос доошгүй удаа хуралдуулж, тулгамдсан асуудлын хүрээнд тодорхой шийдвэрүүдийг гаргасан байна	Салбар зөвлөл	ЭМЯ	ОУБ
1.2	Эрүүл мэндийн салбарт жөндөрийн эрх тэгш байдлыг хангах талаар баримтлах бодлого, бодлогыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний	Төлөвлөгөө сайдын тушаалаар батлагдсан байна.	Төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг ханган ажилласан байна	Төлөвлөгөөний хэрэгжилт 30%-д хүрсэн байна	ЭМЯ	ОУБ
			Төлөвлөгөөний хэрэгжилт 60%-д хүрсэн байна	Жендерийн үндэсний хороо (цаашид ЖҮХ)		ОУБ

	төлөвлөгөө боловсруулж батлуулах		Журмын төсөл боловсруулах ажлын хэсэг байгуулсан байна	Журам сайдын тушаалаар батлагдан, хэрэгжиж эхэлсэн байна.				ЭМЯ УНТЭ-ийн Урологи-Андрологийн Төв (цаашид МСЗ)	Мэргэжлийн салбар зөвлөл (цаашид МСЗ)	ОУБ
1.3	“Урологи, андрологийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх журам” боловсруулж, батлуулах	Журмын төсөл боловсруулах ажлын хэсэг байгуулсан байна	Журам сайдын тушаалаар батлагдан, хэрэгжиж эхэлсэн байна.	Стандартыг батлагдан, хэрэгжиж эхэлсэн байна.	Стандартыг батлагдан, хэрэгжиж эхэлсэн байна.	Стандартыг батлагдан, хэрэгжиж эхэлсэн байна.	Стандартыг батлагдан, хэрэгжиж эхэлсэн байна.	ЭМЯ УНТЭ-ийн Урологи-Андрологийн Төв (цаашид МСЗ)	Хувийн хэвшлийн Эрүүл мэндийн байгууллага (цаашид ХХЭМБ)	ОУБ
1.4	“Түрүү булчирхайн хоргүй хавдрын оношлогоо, эмчилгээ” MNS6100:2010 стандартыг шинэчлэх	Стандарт боловсруулах ажлын хэсэг байгуулагдсан байна	Стандартыг төслийг хэлэлцүүлэн, СХЗГ-г хүргүүлсэн байна.	Стандартыг батлагдан, хэрэгжиж эхэлсэн байна.	Стандартыг батлагдан, хэрэгжиж эхэлсэн байна.	Стандартыг батлагдан, хэрэгжиж эхэлсэн байна.	Стандартыг батлагдан, хэрэгжиж эхэлсэн байна.	ЭМЯ УНТЭ-ийн УАТ	ЭМЯ УНТЭ-ийн УАТ	ОУБ
1.5	“Бөөрний чулууны оношлогоо, эмчилгээ” MNS6099:2010 стандартыг шинэчлэх	Стандарт боловсруулах ажлын хэсэг байгуулагдсан байна	Стандартыг төслийг хэлэлцүүлэн, СХЗГ-г хүргүүлсэн байна.	Стандартыг батлагдан, хэрэгжиж эхэлсэн байна.	Стандартыг батлагдан, хэрэгжиж эхэлсэн байна.	Стандартыг батлагдан, хэрэгжиж эхэлсэн байна.	Стандартыг батлагдан, хэрэгжиж эхэлсэн байна.	ЭМЯ УНТЭ-ийн УАТ	МСЗ	ОУБ
1.6	“Эрэгтэйчүүдийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх кабинетын үлгэрчилсэн загвар, ажиллах журам” боловсруулан, батлуулах	Эрэгтэйчүүдийн эрүүл мэндийн кабинетуудын судалгаа хийгдсэн байна	Журам сайдын тушаалаар батлагдсан байна.	Журмын хэрэгжилт хангагдсан байна.	Журмын хэрэгжилт хангагдсан байна.	Журмын хэрэгжилт хангагдсан байна.	Журмын хэрэгжилт хангагдсан байна.	ЭМЯ УНТЭ-ийн УАТ	Аймаг, нийслэлийн эрүүл мэндийн газар (цаашид АНЭМГ)	ОУБ
1.7	Онко урологийн оношилгоо, эмчилгээний удирдамж боловсруулах	Удирдамжийн төсөл боловсруулах ажлын хэсэг байгуулсан байна	Удирдамж сайдын тушаалаар батлагдсан байна.	Удирдамжийн хэрэгжилтийг хангасан байна	Удирдамжийн хэрэгжилтийг хангасан байна	Удирдамжийн хэрэгжилтийг хангасан байна	Удирдамжийн хэрэгжилтийг хангасан байна	ЭМЯ ХСҮТ	Төрөлжсөн мэргэшлийн эмнэлэг, тусгай мэргэжлийн төвүүд АНЭМГ	ОУБ
1.8	Эрэгтэйчүүд, хөвгүүдэд эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэгчдийн		Ажлын байрны үлгэрчилсэн	Ажлын байрны тодорхойлтыг	Ажлын байрны тодорхойлтыг	Ажлын байрны тодорхойлтыг	Ажлын байрны тодорхойлтыг	ЭМЯ УНТЭ-ийн УАТ	АНЭМГ МСЗ ХХЭМБ	ОУБ

ажлын тодорхойлт	байрны байрлах	Эрэгтэйчүүдийн кабинет байгуулахад шаардагдах төсвийн тооцоолол гаргасан байна	зураглал гарсан байна.	батлуулсан байна	мөрдлөг болгосон байна		
1.9	Эрэгтэйчүүдэд тусламж үзүүлэх, кабинет байгуулах үйл ажиллагааг шат дараатай хэрэгжүүлж, шаардагдах санхүүжилтийг жил бүрийн төсөвт тусгах	Эрэгтэйчүүдийн кабинет байгуулахад шаардагдах төсвийн тооцоолол гаргасан байна	Улсын төсөвт суулгах үндэслэл боловсруулсан байна	Үйл ажиллагааг төлөвлөх төсвийг батлуулан, 2 дүүрэг, 2 аймагт кабинет байгуулсан байна	Төвийн 4 дүүрэг, 6 аймагт кабинет байгуулсан байна	ЭМЯ Сангийн яам	Улсын төсөв 5.0
1.10	Архидан согтуурахтай тэмцэх тухай хуульд нэмэлт өөрчлөлт оруулахад санал өгөх		Хуульд нэмэлт өөрчлөлт оруулах ажлын хэсгийг байгуулах	Хуулийн үзэл баримтлалын төсөл боловсруулах	Хуульд оруулах нэмэлт өөрчлөлтийн төслийг боловсруулах	ЭМЯ	ОУБ

ЗОРИЛТ 2.

Бүх шатны бодлого боловсруулагчид, эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэгчид, байгууллага хамт олон, гэр бүл болон эрэгтэйчүүдэд эрүүл мэндийн боловсрол олгох, эрүүл мэндийг дэмжих үйл ажиллагааг эрчимжүүлэх замаар эрэгтэйчүүдийн эрүүл мэндийн эрсдэлт зан үйлийг еөрчлөх

2.1	Өсвөр насны хөвгүүдийн тулгамдсан асуудлыг сонсох, хувь хүний нууцлалыг хадгалах, хамтран ярилцах, зөвлөгөө өгөх цахим хуудас, итгэлтэй утас ажиллуулах	Өсвөр насны эрэгтэй хүүхдүүдэд зориулсан мэдээлэл боловсруулсан байна.	Цахимаар харилцах, зөвлөгөө өгөх хаяг, итгэлтэй утас тогтмол ажилладаг болсон байна	Цахимаар хандсан өсвөр насны эрэгтэй хүүхдийн хандалтын тоо нэмэгдэж, мэдээлэлд дүг шинжилгээ хийж, холбогдох арга хэмжээг тухай бүр нь авсан байна	НЭМҮТ ЭХЭМҮТ СЭМҮТ	ЕБС ОУБ	Улсын төсөв 10.0
2.2	Өсвөр насны эрэгтэй хүүхдийн нехен үржихүй, хүчирхийлэл, сэтгэцийн эрүүл мэнд, хоол тэжээл, осол, гэмтлээс сэргийлэх МСС олон нийтийн цахим сүлжээгээр тогтмол хийх	Өсвөр насны эрэгтэй хүүхдэд зориулсан цуврал контент хийсэн байна.	МСС цувралаар тогтмол зохион байгуулсан байна.	Эрсдэлт хүчин зүйлсээс урьдчилан сэргийлэх МСС нэмэгдсэн байна.	Зорилтот бүлэгт тохирсон мэдээлэл, сурталчилгаа хийгдсэн байна.	ЭМЯ НЭМҮТ ГССҮТ НЭМҮТ ЭХЭМҮТ	Улсын төсөв 10.0
2.3	Өсвөр насны хүүхдийг сургуулийн орчинд үйлдэгдэх хүчирхийлэлээс сэргийлэх зөвлөмж, гарын авлага бэлтгэх	Зөвлөмж, гарын авлагын төсөл боловсруулсан байна.	Гарын авлага хэвлэгдэн зорилтот бүлэгт хүрсэн байна	Сургуулийн орчинд хүчирхийлэлээс хэмжээ зохион байгуулагдсан байна	НЭМҮТ СЭМҮТ	БШУЯ АНЭМГ	Улсын төсөв 5.0

2.4	Бэлгийн болон нөхөн үржихүйн эрүүл мэндийн чиглэлээр үе тэнгийн сургагч бэлтгэх сургалтыг өргөжүүлэн, эрэгтэй хүүхдүүдэд чиглэсэн гарын авлага боловсруулах		Сургалтын удирдамж хөтөлбөр батлагдсан байна. Гарын авлагын материал боловсруулан, хэвлүүлсэн байна	Сургалт зохион байгуулагдсан байна. Гарын авлагын материал боловсруулан, хэвлүүлсэн байна	Сургалт зохион байгуулагдсан байна.	ЭМЯ НЭМҮТ ЭХЭМҮТ	АНЭМГ ТББ-ууд	Улсын төсөв 15.0
2.5	Жил бүр "Оюутны эрүүл мэндийг дэмжих сарын аян"-ны үйл ажиллагааг зохион байгуулах	Батлагдсан удирдамжийн дагуу аян зохион байгуулсан байна.	Батлагдсан удирдамжийн дагуу аян зохион байгуулсан байна	Батлагдсан удирдамжийн дагуу аян зохион байгуулсан байна	Батлагдсан удирдамжийн дагуу аян зохион байгуулсан байна	ЭМЯ БШУЯ НЭМҮТ	АНЭМГ Гэр бүл хүүхэд залуучууды н хөгжлийн газар	Улсын төсөв 100.0
2.6	Эрэгтэйчүүдийг эрт илрүүлэг, урьдчилан сэргийлэх үзлэгт хамруулах ажлыг зохион байгуулах	Эрэгтэйчүүдийн эрүүл мэндийн үзүүлэлтээр сурталчилгаа хийгдсэн байна	Эрэгтэйчүүдийн эрт илрүүлэг, урьдчилан сэргийлэх үзлэгт хамрагдалтын хувь нэмэгдсэн байна.	Эрэгтэйчүүдийн эрт илрүүлэг, урьдчилан сэргийлэх үзлэгт хамрагдалтын хувь нэмэгдсэн байна.	Эрэгтэйчүүдийн эрт илрүүлэг, урьдчилан сэргийлэх үзлэгт хамрагдалтын хувь нэмэгдсэн байна.	НЭМҮТ	ХНХЯ Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ ЖУХ	Улсын төсөв 10.0
2.7	"Эрчүүдийн эрүүл мэндийг хамгаалахад эмэгтэйчүүдийн оролцоо" арга хэмжээ зохион байгуулах		Зохион байгуулах үйл ажиллагааны удирдамж, төлөвлөгөө гарсан байна.	Үйл ажиллагааны тайлан бичигдсэн байна	Үйл ажиллагааны тайлан бичигдсэн байна	НЭМҮТ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ АНЭМГ ТББ-ууд	Улсын төсөв 50.0
2.8	"Гүзээгүй Монгол эр хүн" үндэсний аян зохион байгуулах		Аяны удирдамж, төлөвлөгөө батлагдсан байна. МСС хийгдсэн байна.	Хамрагдсан эрчүүдийн тоо нэмэгдсэн байна	Хамрагдсан эрчүүдийн тоо нэмэгдсэн байна	НЭМҮТ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ АНЭМГ Хэвлэл мэдээлэл ТББ-ууд	Улсын төсөв 50.0

2.9	Эрэгтэйчүүд олноор ажиллаж, суралцдаг салбарын ажилтан, албан хаагч, цэрэг, сонгогчдод нөхөн үржихүйн эрүүл мэндийн мэдээлэл, сургалт, сурталчилгааг тогтмол хийж, хамтран ажиллах		Эрэгтэйчүүдэд зориулсан нөхөн үржихүйн эрүүл мэндийн чиглэлээр сургалтын агуулга бэлтгэгдсэн байна.	Ухуулга, нөлөөллийн уулзалт, сургалт, хийгдсэн байна	Ухуулга, нөлөөллийн уулзалт, сургалт, хийгдсэн байна	НЭМҮТ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ АНЭМГ ААН ТББ-ууд	Улсын төсөв 20.0
2.10	Цэрэг арми, батлан хамгаалах, хил хамгаалах, уул уурхай, барилга, зам тээврийн чиглэлээр ажиллаж буй кампаниудын нийгмийн хариуцлагыг дээшлүүлэх үйл ажиллагаанд эрэгтэйчүүдийн сэтгэцийн эрүүл мэндийг хамгаалах цахим болон танхимын сургалт явуулах	Ухуулга нөлөөллийн баримтын цомогийн төсөл боловсруулсан байна	Хамтран ажиллаж буй байгууллагын тоо, үйл ажиллагааны тайлан	Хамтран ажиллаж буй байгууллагын тоо, үйл ажиллагааны тайлан	Хамтран ажиллаж буй байгууллагын тоо, үйл ажиллагааны тайлан	ЭМЯ СЭМҮТ	ДЭМБ УУЯ БХБЯ ЗТЯ ТББ-ууд	Улсын төсөв 20.0
2.11	Жирэмслэлтээс сэргийлэх арга хэрэгсэл, жирэмслэлтээс сэргийлэх байнгын арга болох эрэгтэйн үрийн суваг боох мэс ажилбарын талаар таниулах, (вазэктоми) бэлгэвчийн хэрэглээг нэмэгдүүлэх чиглэлээр жөндөрийн мэдрэмжтэй МСС хийх	Жирэмслэлтээс сэргийлэх арга хэрэгсэлийн сурталчилгааны материал боловсруулсан байна.	Сурталчилгааны материал хэвлэгдсэн байна. ЖСАХ болох бэлгэвчийн талаар компани ажлууд өрнүүлсэн байна	ЖСАХ болох бэлгэвчийн талаар компани ажлууд өрнүүлсэн байна	ЖСАХ болох бэлгэвчийн талаар компани ажлууд өрнүүлсэн байна	НЭМҮТ	ТББ, НҮБХАС, НҮБХС ЖҮХ	Улсын төсөв 60.0
2.12	Архинаас гарч, эрүүл амьдралын хэв маягийг сонгосон эрэгтэйчүүдийг дэмжих (НА, АА болон өөртөө туслах бүлэг) сайн		НА, АА болон өөртөө туслах бүлгийг дэмжин, төсөл хөтөлбөрт хамруулсан байна.	Сайн дурын төвүүд нэмэгдсэн байна.	Үйл ажиллагааны тайлан гарч, үр дүнг тооцсон байна	НЭМҮТ СЭМҮТ	ХХНЯ БШУЯ ТББ-ууд	Улсын төсөв 100.0

2.13	дурын төв нээх, ТББ-ыг дэмжих	Эрэгтэйчүүд олноор ажиллаж, суралцдаг салбарын ажилтан, албан хаагч, цэрэг, сонсогчдыг эрүүл мэндийн урьдчилан сэргийлэх үзлэгт хамрагдалтыг нэмэгдүүлэх чиглэлээр салбар хооронд аян зохион байгуулах	Аян зохион байгуулах удирдамжийн төсөл боловсруулсан байна.	Салбар хооронд аян зохион байгуулах аяны удирдамж батлаж хүргүүлсэн байна.	Аяныг тогтмол зохион байгуулж, манлайлсан байгууллага хамт олныг урамшуулж, олон нийтэд сурталчилсан байна.	Аяны үр дүнг тооцож, хэлэлцсэн байна.	БХЯ УУХҮЯ ЗТХЯ	ЭМЯ НЭМҮТ Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ АНЭМГ ЖҮХ	Улсын төсөв 100.0
2.14	Жолооч нарын эрүүл мэндэд онцгойлон анхаарч ажилласан байгууллагыг олон нийтэд мэдээллэх, сурталчлах, сайн туршлагыг түгээн дэлгэрүүлэх ажлыг зохион байгуулах			Сайн туршлагын удирдамж батлагдсан байна. Холбогдох байгууллагуудад хүргүүлсэн байна.	Сайн туршлагыг олон нийтэд сурталчилсан байна.	Сайн туршлагыг олон нийтэд сурталчилсан байна.	ЭМЯ ЗТХЯ ЦЕГ	НЭМҮТ Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ АНЭМГ ЖҮХ	Улсын төсөв 10.0
2.15	Малчин эрэгтэйчүүдэд чиглэсэн амьдралын зөв дадал бий болгох, эрүүл урт наслах зан үйлийг хэвшил болгох зорилтот аян өрнүүлэх	Аян зохион байгуулах талаар холбогдох байгууллагатай уулзалт зохион байгуулсан байна	Аян зохион байгуулах удирдамж батлаж, холбогдох газруудад хүргүүлсэн байна.	Аяныг тогтмол зохион байгуулж, манлайлсан аймгийг урамшуулах	Аяны үр дүнг тооцож, хэлэлцсэн байна.	ЭМЯ ХХААХҮЯ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ	Улсын төсөв 50.0	
2.16	Уул уурхай, дэд бүтцийн салбарт ажилладаг эрэгтэйчүүдэд эрүүл мэндийн боловсрол олгох сургалтыг зохион байгуулах		Сургалтын удирдамж, хөтөлбөр бэлэн болсон байна.	4-5 байгууллагад сургалт зохион байгуулсан байна.	4-5 байгууллагад сургалт зохион байгуулсан байна.	УУХҮЯ	ХНХЯ ЗТХЯ ЭМЯ	ОУБ	
2.17	ҮБХИС, ДХИС-ийн сургалтын хөтөлбөрт эрэгтэйчүүдийн эрүүл мэндийн талаар багц	Эрэгтэйчүүдийн эрүүл мэндийн талаар багц цагийн	Эрэгтэйчүүдийн эрүүл мэндийн багц	ҮБХИС, ДХИС-ийн сургалтын агуулгад эрэгтэйчүүдийн	Хугацаат цэргийн алба хаагчдад эрэгтэйчүүдийн	БХЯ	БШУЯ НЭМҮТ	ОУБ	

цагийн хөтөлбөр төгсөгчдөөр хугацаат цаагаар хаагдаад боловсрол олгох	сургалтын үндэслэл болсон байна	эрүүл мэндийн талаар цагийн сургалтын хөтөлбөр тусгагдсан байна.	эрүүл мэндийн боловсрол олгож эхлэнэ					
ЗОРИЛТ 3.								
Эрэгтэйчүүдэд эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар хүртээмжийг сайжруулах								
3.1	Төрөлжсөн эмнэлэг, мэргэжлийн эрэгтэйчүүдийн кабинетын андрологи) үйлчилгээг болсон байх	Урологи, андрологийн тусламж, үзүүлдэг тусламж, үйлчилгээний байдалд үнэлгээ хийсэн байна.	Урологи, андрологийн тусламж үйлчилгээг 5-6 эмнэлэгт үзүүлдэг болсон байна.	Урологи, андрологийн тусламж үйлчилгээг төрөлжсөн мэргэшлийн эмнэлэг, тусгай мэргэжлийн төвүүд үзүүлдэг болсон байна.	ЭМЯ УГТЭ УАТ	МСЗ ОУБ-ууд	Улсын төсөв 300.0 /ОУБ/	
3.2	Аймгийн нэгдсэн дүүргийн эрэгтэйчүүдийн кабинетийг андрологи) байгуулах	Эрэгтэйчүүдийн кабинетийг 1-2 эмнэлэгт байгуулсан байна	Эрэгтэйчүүдийн кабинетийг 3-4 эмнэлэгт байгуулсан байна	Эрэгтэйчүүдийн кабинетийг 5-6 эмнэлэгт байгуулсан байна	ЭМЯ УГТЭ УАТ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ АНЭМГ МСЗ		
3.3	Онко оношилгоо, эмчилгээг олон улсын жургэж, дурангийн мэс заслыг нэвтрүүлэх	Тоног төхөөрөмжөөр хангасан байна	Оншилгоо, эмчилгээний удирдамжийг баталсан байна.	Онко-урологийн оношилгоо, эмчилгээний төрөл нэмэгдсэн байна.	ЭМЯ ХСҮТ	УНТЭ АНЭМГ	ОУБ	
3.4	Эрэгтэйчүүдийн үйргүйдлийн тусламж нэвтрүүлсэн байх	Эрэгтэйчүүдийн үйргүйдлийн тусламж, үйлчилгээнд үнэлгээг хийсэн байна.	1-2 эмнэлэгт үйргүйдлийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлдэг болсон байна.	2-3 эмнэлэгт үйргүйдлийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлдэг болсон байна.	ЭМЯ ЭХЭМУТ УАТ	АНЭМГ МСЗ	Улсын төсөв 100.0 /ОУБ/	

3.5	Төгсөлтийн сургалтаар төрөлжсөн эмчийг үе бэлтгэх	дараах андрологийн мэргэжлийн шаттайгаар	Андорологийн мэргэшил эзэмшсэн эмчийн тоо	Мэргэшил дээшлүүлэх сургалтанд хамрагдсан эмчийн тоо	Мэргэшил дээшлүүлэх сургалтанд хамрагдсан эмчийн тоо	Мэргэшил дээшлүүлэх сургалтанд хамрагдсан эмчийн тоо	ЭМЯ ЭМХТ	АШУУИС АНЭМГ	Улсын төсөв 50.0
3.6	Урологи, мэргэжил төгсөлтийн сургалтанд эмч нарыг үе хамруулах, сургах	андрологийн дээшлүүлэх дараах орон нутгийн сургалтанд үе шаттайгаар хамруулах, сургах	Сургалтын хөтөлбөр, төлөвлөгөөний төсөл боловсруулсан байна	Сургалтын хөтөлбөр, төлөвлөгөөг батлуулан, гарын авлага гаргасан байна	10 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнийг чадавхижуулж, гарын авлагаар хангасан.	20 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнийг чадавхижуулж, гарын авлагаар хангасан.	ЭМЯ МСЗ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ АНЭМГ ОУБ-ууд	Улсын төсөв 50.0
3.7	Сэтгэцийн дунд хөвгүүдэд зөвлөгөө чадварын байгуулах	эмч нарын эрэгтэйчүүд, зориулсан өгөх ур чадварын сургалт зохион байгуулах	Сургалтын хөтөлбөр, төлөвлөгөөний төсөл боловсруулсан байна	Сургалтын хөтөлбөр, төлөвлөгөөг батлуулан, гарын авлага гаргасан байна	20 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнийг чадавхижуулж, гарын авлагаар хангасан.	20 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнийг чадавхижуулж, гарын авлагаар хангасан.	ЭМЯ СЭМҮТ	ЭХЭМҮТ АНЭМГ ОУБ-ууд	Улсын төсөв 50.0
3.8	Өсвөр сургуулийн ажилтан, нарыг эрүүл үйлчилгээ зөвлөгөө сургах	үеийн эмч, эмч, нийгмийн эрэгтэйчүүдэд зүйч эрэгтэйчүүдийн тусламж, үзүүлэх, өгөх ур чадварт сургах	Сургалтын хөтөлбөр, төлөвлөгөөний төсөл боловсруулсан байна	Сургалтын хөтөлбөр, төлөвлөгөөг батлуулан, гарын авлага гаргасан байна	50 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнийг чадавхижуулж, гарын авлагаар хангасан.	100 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнийг чадавхижуулж, гарын авлагаар хангасан.	ЭМЯ НЭМҮТ СЭМҮТ	БШУЯ АНЭМГ	Улсын төсөв 70.0
3.9	Хөгжлийн хөвгүүд, нөхөн мэндийн үйлчлэл хүний чадавхижуулах	бэрхшээлтэй эрэгтэйчүүдэд эрүүл тусламж, хүргэхэд нөөцийг чадавхижуулах	Сургалтын хөтөлбөр, төлөвлөгөөний төсөл боловсруулсан байна	Сургалтын хөтөлбөр, төлөвлөгөөг батлуулан, гарын авлага гаргасан байна	10 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнийг чадавхижуулж, гарын авлагаар хангасан.	10 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнийг чадавхижуулж, гарын авлагаар хангасан.	ЭМЯ НЭМҮТ СЭМҮТ	ХНХЯ, ХБХХЕГ ЭМХТ АНЭМГ	Улсын төсөв 50.0
3.10	Эмч, дунд талаарх мэдээллийг сайжруулан,	мэргэжилтнүүдийн хүмүүсийн мэдлэг, нь сэтгэлзүйн	Сургалтын хөтөлбөр, төлөвлөгөөний төсөл	Сургалтын хөтөлбөр, төлөвлөгөөг батлуулан,	50 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнийг чадавхижуулж, гарын авлагаар хангасан.	50 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнийг чадавхижуулж, гарын авлагаар хангасан.	ЭМЯ СЭМҮТ	НЭМҮТ Төрөлжсөн мэргэшлийн эмнэлэг, тусгай	Улсын төсөв 50.0 /ОУБ/

	тусламж үзүүлэх үр чадварт сургах	боловсруулсан байна	гарын авлага гаргасан байна	10 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнийг чадавхижуулж, гарын авлагаар хангасан.	10 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнийг чадавхижуулж, гарын авлагаар хангасан.	10 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнийг чадавхижуулж, гарын авлагаар хангасан.	мэргэжлийн төвүүд АНЭМГ	Улсын төсөв 50.0
3.11	Эрчүүдийн даавар, дотоод шүүрлийн эмч, чиглэлээр мэргэжилтэнг мэргэшүүлэх сургалтанд хамруулах	Сургалтын хөтөлбөр, төлөвлөгөөний төсөл боловсруулсан байна	Сургалтын хөтөлбөр, төлөвлөгөөг батлуулан, гарын авлага гаргасан байна	10 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнийг чадавхижуулж, гарын авлагаар хангасан.	10 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнийг чадавхижуулж, гарын авлагаар хангасан.	10 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнийг чадавхижуулж, гарын авлагаар хангасан.	ЭХЭМҮТ АНЭМГ	Улсын төсөв 50.0
3.12	Цэргийн нэгтгэл, анги, байгууллагын эмч, мэргэжилтэнг эрэгтэйчүүдийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээг үзүүлэх, зөвлөгөө өгөх үр чадварт сургах	Сургалтын хөтөлбөр, төлөвлөгөөний төсөл боловсруулсан байна	Сургалтын хөтөлбөр, төлөвлөгөөг батлуулан, гарын авлага гаргасан байна	10 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнийг чадавхижуулж, гарын авлагаар хангасан.	10 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнийг чадавхижуулж, гарын авлагаар хангасан.	20 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнийг чадавхижуулж, гарын авлагаар хангасан.	ЭМЯ НЭМҮТ АНЭМГ ЖҮХ	Улсын төсөв 50.0

ЗОРИЛТ 4.

Эрэгтэйчүүдийн эрүүл мэнд, өвчлөл, нас баралтанд нөлөөлж буй хүчин зүйлсийг судлан суурь үзүүлэлтүүдийг тодорхойлон, бодлогын нотолгоо бий болгох

4.1	Сургуульд суурилсан хүүхдийн эрүүл мэндийн Дэлхийн судалгаа зохион байгуулах /GSBSHS/	Судалгаа зохион байгуулах талаар ОУБ-тай уулзалт зохион байгуулсан байна.	Судалгааны арга батлуулсан байна. Судалгаа зохион байгуулах бэлтгэл хангагдсан байна.	Судалгааны эхний үр дүн гарч, танилцуулагдсан байна.	Судалгааны эцсийн тайлан гарсан байна. Судалгааны дүнг танилцуулсан байна.	Судалгааны эцсийн тайлан гарсан байна. Судалгааны дүнг танилцуулсан байна.	НЭМҮТ ЭХЭМҮТ АНЭМГ	ОУБ
4.2	Өсвөр насны хүүхдийн төлөвшил, сэтгэцийн эрүүл мэндэд сөрөг нөлөө үзүүлж буй нийгмийн сүлжээ, ТВ сурталчилгаа, мэдээ мэдээлэлд судалгаа, дүн шинжилгээ хийх	Судалгааны арга, аргачлал боловсруулан байна.	Арга, аргачлалаа батлуулан, судалгааны мэдээ материал цуглуулсан байна.	Судалгааны эхний үр дүн гарч, танилцуулагдсан байна.	Судалгааны эцсийн тайлан гарсан байна. Судалгааны дүнг танилцуулсан байна.	Судалгааны эцсийн тайлан гарсан байна. Судалгааны дүнг танилцуулсан байна.	НЭМҮТ ЭХЭМҮТ АНЭМГ	Улсын төсөв 10.0

4.3	Эрэгтэйчүүдийн эрүүл мэндийн үзүүлэлт, нас баралтын шалтгаанд дүн шинжилгээ хийх		Мэдээлэлд дүн шинжилгээ хийгдсэн байна.	Дүн шинжилгээний үр дүн гарч, танилцуулагдсан байна.	Судалгааны үр дүнг холбогдох газруудад танилцуулсан байна.	ЭМХТ АШУУИС	НЭМҮТ	Улсын төсөв 10.0
4.4	Эрэгтэйчүүдийн үргүйдлийн шалтгаанд судалгаа хийх	Судалгааны арга, аргачлал боловсруулан байна.	Судалгааны арга, аргачлал батлуулан, мэдээ материал цуглуулсан байна.	Судалгааны эхний үр дүн гарч, танилцуулагдсан байна.	Судалгааны эцсийн тайлан гарсан байна. Судалгааны дүнг танилцуулсан байна.	ЭХЭМҮТ ЭМХТ	НЭМҮТ АШУУИС ЖҮХ	Улсын төсөв 20.0
4.5	ЛГБТИ хүмүүсийн дунд судалгаа явуулан, тэдэнд тулгарч буй бэршээлийг гаргах	Судалгааны арга, аргачлал боловсруулан байна.	Судалгааны арга, аргачлал батлуулан, мэдээ материал цуглуулсан байна.	Судалгааны эхний үр дүн гарч, танилцуулагдсан байна.	Судалгааны эцсийн тайлан гарсан байна.	ХӨСҮТ СЭМҮТ	НЭМҮТ АШУУИС	Улсын төсөв 5.0
4.6	Хүүхэд, залуусын архи, тамхи, мансууруулах бодисын хэрэглээнд хяналт, шалгалт тогтмол зохион байгуулах		Хяналт шалгалт хийх удирдамж батлагдсан байна.	Хяналт, шалгалт хийгдэж, дүнг холбогдох байгууллагуудад хүргүүлсэн байна.	Хяналт, шалгалт хийгдэж, үр дүнг түгээсэн байна.	МХЕГ ЦЕГ	НЭМҮТ СЭМҮТ	Улсын төсөв 10.0
4.7	Арга хэмжээний хэрэгжилтийн явцын болон төгсгөлийн үнэлгээ хийх		Үнэлгээний ажлын хэсэг байгуулан, явцын үнэлгээ хийсэн байна	Үнэлгээний дүнг холбогдох байгууллагуудад хүргүүлсэн байна.	Үнэлгээний ажлын хэсэг байгуулан, төгсгөлийн үнэлгээ хийсэн байна	МСЗ АШУУИС	НЭМҮТ ЭМХТ АНЭМГ	Улсын төсөв 10.0

Эрүүл мэндийн сайдын 2021 оны 09 сарын 22 өдрийн /Эрдүүгээр тушаалын хоёрдугаар хавсралт

“ЭРҮҮЛ ЧИЙРЭГ ЭР ХҮН” АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТ

“Эрүүл чийрэг эр хүн” арга хэмжээний үр нөлөө, үр дүнг дараах шалгуур үзүүлэлтээр дүгнэх бөгөөд 2019, 2020 оны мэдээллийг суурь үзүүлэлт болгон ашигласан.

№	Шалгуур үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	Суурь түвшин	Хүрэх түвшин (оноор)			Хариуцах байгууллага
				2021	2022	2023	
I. Эрсдэлт хүчин зүйлийн үзүүлэлт /эрэгтэйчүүдэд/							
1	Согтууруулах хэрэглээний хувь /сүүлийн 1 сард/ ундааны	Хувь	34.8	34.6	34.1	33.6	- Нийгмийн эрүүл мэндийн үндэсний төв
	Нийт хүн амын тамхидалтын түвшин*	Хувь	24.2	24.1	23.6	23.1	- Эрүүл мэндийн хөгжлийн төв
	Илүүдэл жин ба таргалалттай хүмүүсийн эзлэх хувь*	Хувь	49.4	49.2	48.7	48.2	- Эрүүл мэндийн хөгжлийн төв
II. Нас баралтын үзүүлэлт /эрэгтэйчүүдэд/							
2	Зүрхний шигдээс шалтгаалсан нас баралтын түвшин /10000 хүн амд/**	Хувь	8.5	8.0	7.5	7.0	- Нийгмийн эрүүл мэндийн үндэсний төв
	Элэгний хорт хавдраас шалтгаалсан нас баралтын түвшин /10000 хүн амд/**	Тоо	5.5	5.2	4.8	4.3	- Эрүүл мэндийн хөгжлийн төв
	Осол гэмтэл, гадны шалтгааны улмаас нас барсан тохиолдол /10000 хүн амд/**	Тоо	13.5	13.3	12.8	12.3	- Эрүүл мэндийн хөгжлийн төв

III. Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний үзүүлэлт						
Зонхилон тохиолдох амьдралын буруу хэвшлээс үүдэлтэй өвчний эрт илрүүлэг үзлэгт эрэгтэйчүүдийн хамрагдсан хувь***	Хувь	41.5	42.5	45.0	48.5	- Улсын нэгдсэн төв эмнэлгийн Урологи-Андрологийн Төв - Нийгмийн эрүүл мэндийн үндэсний төв
		Урологи 57 Андрологи 15	Урологи 60 Андрологи 18	Урологи 70 Андрологи 28	Урологи 80 Андрологи 38	
Эрэгтэйчүүдийн эмчийн (урологи, андрологи) тоо	Тоо	12	14	18	24	
Төрөлжсөн мэргэшлийн эмнэлэг, тусгай мэргэжлийн төвүүд, аймгийн нэгдсэн эмнэлэг, дүүргийн эмнэлэгт эрэгтэйчүүдийн кабинетын (урологи, андрологи) тоо	Тоо					

Тайлбар: Мэдээллийн эх үүсвэр

* Халдварт бус өвчин, осол гэмтэлийн шалтгаан, эрсдэлт хүчин зүйлийн тархалтын үндэсний IY судалгаа 2019 он

** Эрүүл мэндийн үзүүлэлт, Хавдар судлалын үндэсний төвийн статистик үзүүлэлт 2020 он

*** Эрүүл мэндийн статистикийн мэдээлэл, 2020 он

**** Эрүүл мэндийн мэдээлэл, сарын мэдээлэл, 2020 он